

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Interior

Direcció General d'Interior

ASSUMpte: INFORME JURIDIC RELATIU A RESPONSABILITAT DERIVADA DE L'EXECUCIO DE LES OBRES X

Atesa la sol·licitud d'informe jurídic tramesa per l'Ajuntament de X en data 17 de març de 2004 i relativa a la possibilitat que té l'Ajuntament de X de demanar responsabilitats a la persona o persones que varen ordenar l'execució de les obres X, tipus de responsabilitats que es deriven i per quina via poden ésser exigides, passo a informar dels següents aspectes en base als següents antecedents

ANTECEDENTS

Únic.- En data 17 de març de 2004 ha tingut entrada al Servei de Corporacions Locals de la conselleria d'Interior sol·licitud d'informe jurídic relatiu a l'assumpte adjuntant l'expedient administratiu del recurs contenciós – administratiu, procediment X.

FONAMENTS DE DRET

Per analitzar la qüestió plantejada per l'Ajuntament de X relativa a responsabilitat, ja sigui de tipus administratiu, és a dir, responsabilitat patrimonial, o bé, responsabilitat civil/penal, s'ha d'analitzar la situació que originà el conflicte entre els particulars i l'Administració així com les actuacions dutes a termes en relació amb el perjudici sofert per l'administrat.

Per poder trobar-nos dintre del que és l'àmbit d'aplicació de la responsabilitat patrimonial el particular ha de sofrir un perjudici que no tingui el deure jurídic de suportar d'acord amb la Llei. Això fa referència per exemple als supòsits d'expropiació forçosa en els quals es predica un interès general que legitima a l'Administració per expropiar béns.

Així, els particulars tindran dret a ésser indemnitzats per les Administracions Públiques corresponents, de tota lesió que sofreixin en qualsevol dels seus béns i drets, excepte en els supòsits de força major, sempre que la lesió sigui conseqüència directa del funcionament normal o anormal dels serveis públics (art.139.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú).

Hem de tenir en compte que els procediments de responsabilitat patrimonial de les Administracions Públiques s'inicien d'ofici o per reclamació dels interessats.

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Interior

Direcció General d'Interior

En el cas que ens ocupa, els terrenys dels subjectes perjudicats haurien d'haver estat objecte en el seu dia d'una compra venda o d'una expropiació forçosa iniciant el corresponent expedient d'expropiació i determinant el "justpreu" que s'hauria d'haver pagat pel bé expropiat.

No obstant, l'Ajuntament de X va prendre possessió dels terrenys de titularitat privada i va realitzar unes obres públiques sense el consentiment exprés de les persones perjudicades.

Aquest fet és motiu suficient perquè els subjectes perjudicats puguin interposar una reclamació de responsabilitat patrimonial davant l'Administració competent.

No obstant, de la documentació que obra a l'expedient tramés al Servei de Corporacions Locals no consta que els perjudicats per les obres hagin reclamat expressament qualque tipus de responsabilitat a l'Administració.

Tan sols figura com a document annex un escrit de 3 d'abril de 2000 pel qual les perjudicades (X) manifesten que es respecti l'acordat amb el Regidor facultat per l'Ajuntament pel que respecta a la cessió dels terrenys pel preu de X pessetes a canvi del dret d'entrada i sortida de vehicles i per maniobrar dins la zona, així com la manifestació d'estar disposades a concedir un termini de 15 dies perquè l'Ajuntament adopti la pertinent solució sobre l'adquisició dels terrenys.

Tenint en compte la bona fe de les persones perjudicades, ja que no interposaren demanda civil ni reclamació de responsabilitat patrimonial pre-contenciosa), l'Ajuntament de X hauria d'haver iniciat d'ofici el corresponent procediment de responsabilitat patrimonial per indemnitzar-les pel dany sofert en la seva propietat.

No obstant, tenint en compte que l'Ajuntament no inicià d'ofici procediment de responsabilitat patrimonial, resulta d'aplicació l'establert a l'article 4.2 in fine del Reial Decret 429/1993, de 26 de març, pel qual es regula el Procediment de Responsabilitat Patrimonial de les Administracions Públiques i segons el qual en tot cas, el dret a reclamar prescriu a l'any d'haver-se produït el fet o l'acte que motivi la indemnització o de manifestar-se l'efecte lesiu, i igualment el procediment es podrà iniciar d'ofici mentre no hagi prescrit el dret a la reclamació de l'interessat.

Atès això, cal assenyalar que la responsabilitat patrimonial sotmesa a dret públic no és pot predicar en el cas que ens ocupa, tenint en compte per tant que els perjudicats podrien interposar demanda civil pels danys soferts.

A més a més de l'assenyalat, en els casos de responsabilitat patrimonial, l'Administració corresponent, una vegada hagi indemnitzat als lesionats,

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Interior

Direcció General d'Interior

exigirà d'ofici a les seves autoritats i demés personal al seu servei, la responsabilitat en que hagin incorregut per dol, o culpa o negligència greus, prèvia instrucció del procediment que reglamentàriament s'estableixi.

Per la exigència de dita responsabilitat es ponderaran, entre d'altres, els següents criteris: el resultat danyós produït, la existència o no de intencionalitat, la responsabilitat professional del personal al servei de les Administracions Públiques i la seva relació amb la producció del resultat danyós (art. 145.2 de la Llei 30/1992 i 19 del RD 429/1993).

CONCLUSIONS

El supòsit plantejat per l'Ajuntament de X a aquest Servei, troba el seu àmbit d'aplicació en els articles 139 i ss. de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, i més concretament al Reial Decret 429/1993, de 26 de març, de Responsabilitat Patrimonial de les Administracions Públiques.

Això es així pel fet que quan l'Administració causa un dany o lesió al particular, la via d'aquest per exigir la reparació d'aquest perjudici (avaluable econòmicament) és interposar davant l'Administració competent una reclamació de responsabilitat patrimonial.

No obstant hem de tenir en compte que el dret a reclamar una responsabilitat patrimonial prescriu a l'any d'haver-se produït el fet o l'acte que motivi la indemnització o de manifestar-se l'efecte lesiu.

Atès això, i tenint en compte que, els perjudicats no interposaren una reclamació de responsabilitat patrimonial i que ha transcorregut més d'un any des de que es produí la lesió, el supòsit que es planteja per l'Ajuntament de X queda buit de contingut ja que la normativa referent a responsabilitat patrimonial esdevé inaplicable en tot allò que respecta a la responsabilitat directa de l'Administració i per extensió d'aquesta, responsabilitat indirecta en els supòsits contemplats a l'article 19 del RD 429/1993, deixant oberta la porta a una possible reclamació pels perjudicats dins l'àmbit del dret privat.

És a dir, l'únic supòsit en que es pot exigir responsabilitat a les autoritats i demés personal al servei de les Administracions, una vegada satisfeta la corresponent indemnització per l'Administració, és aquell en que ha incorregut dol, culpa o negligència greu.

Per tant en el cas que ens ocupa en primer lloc, X haurien d'haver reclamat, dins el termini establert d'un any, la responsabilitat patrimonial; per aquest fet l'Administració les hauria d'haver indemnitzades, i en

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Interior
Direcció General d'Interior

aquest supòsit si s'hagués incorregut dol, culpa o negligència greu per part de les autoritats o personal al servei de l'Administració, es podria exigir la responsabilitat d'aquests.

Marratxí, 15 d'abril de 2004